สรุปข้อเสนอยุทธศาสตร์ด้านการปรับตัว

- ภาคส่วนการพัฒนาที่ 2 : **ภาคเกษตรกรรม** (กรณีศึกษาจากบริบทของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ)
- ภาคส่วนการพัฒนาที่ 3 : **เมืองธุรกิจและสถาบันราชการ** (กรณีศึกษาจากบริบทของภาคกลาง)
- ภาคส่วนการพัฒนาที่ 4 : **เศรษฐกิจชายฝั่งทะเล** (กรณีศึกษาจากบริบทของภาคใต้)
- ภาคส่วนการพัฒนาที่ 2-4 : **คนและการมีส่วนร่วม** (ภาพรวมโดยกรณีศึกษาจากบริบท 3 ภาค)

คณะวิจัย : นพรัตน์ กายเพชร, วรรณสิริ รงรองเมือง, จิระพงศ์ จีวรงกุล, จริยา ฐิติเวศน์, ทศพล เกตุวุฒิ, กุลพิธาน์ พฤกษวัลต์, กอบกุล เวชกามา, พนมศักดิ์ พรหมบุรมย์

โครงการศึกษามาตรการที่เหมาะสมเพื่อลดผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ [สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม]

เรียบเรียงเอกสารฉบับนี้โดย : นพรัตน์ กายเพชร
16 มิถุนายน 2555

หมายเหตุ เพื่อทำความเข้าใจและเตรียมความพร้อมก่อนเข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการระดับประเทศ

Risk & Vulnerability of national development sectors on Climate
Thailand
think to next 30 years

ดาวน์โหลดรายงานฉบับเต็ม(ฉบับ draft final report) และดูข้อมูลการประชุมฯ ได้ทางเว็บไซต์ : www.rlcps.com
[click ที่แบนเนอร์ตามภาพด้านซ้าย]

โครงการศึกษามาตรการที่เหมาะสมเพื่อลดผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ซึ่งจัดทำขึ้นโดยสำนักงานประสานการจัดการการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศนี้(ส่วนราชการในสังกัดสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม) คณะวิจัยได้คัดเลือกและทำการศึกษาภาคส่วนการพัฒนาที่สำคัญของประเทศไทยซึ่งปัจจุบันได้รับผลกระทบที่ส่วนหนึ่งเกิดจากปัจจัยทางภูมิอากาศ ประเด็นที่เลือกมาศึกษา เป็นส่วนที่เกิดความเสียหายมากทั้งในด้านมูลค่าทางเศรษฐกิจ และผลกระทบทางสังคม สิ่งแวดล้อม โดยมีทั้งประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นมานานและที่เพิ่งเกิดขึ้นในช่วง 1-3 ปีที่ผ่านมา

ผลการศึกษา ทำให้ทราบว่าภูมิอากาศเป็นเรื่องเกี่ยวพันกับกิจกรรมของผู้คนและการพัฒนาประเทศเสมอ ไม่ว่าจะโดยตรงหรืออ้อม แต่สิ่งสำคัญคือ ปัญหาและผลกระทบในแต่ละภาคส่วนไม่ได้มีเพียงปัจจัยทางภูมิอากาศเท่านั้นที่เป็นสาเหตุของปัญหา ปัจจัยเกี่ยวกับการพัฒนาทางเศรษฐกิจสังคมซึ่งขับเคลื่อนโดยคนอาชีพต่างๆ ระดับต่างๆ อายุต่างๆ คือสิ่งที่เข้ามาเกี่ยวข้องอย่างมาก การศึกษาด้วยหลักการพิจารณาเชิงระบบจึงเป็นแนวทางที่คณะวิจัยมุ่งหวังให้ฝ่ายต่างๆ ได้นำไปใช้ทำงานด้านการเตรียมพร้อมรับมือกับภูมิอากาศในอนาคต ทั้งนี้ การศึกษาเชิงระบบเป็นเรื่องซับซ้อน โดยเฉพาะในขอบเขตการศึกษาเพื่อสร้างความพร้อมในระดับประเทศซึ่งไม่สามารถดำเนินการได้ด้วยคนหรือหน่วยงานเพียงส่วนหนึ่ง หากแต่ต้องการการร่วมรับรู้ ทำความเข้าใจ ช่วยกันนำข้อมูล ความรู้ ทักษะ ของแต่ละคนมารวมๆ กันให้มากที่สุด แล้วร่วมมือร่วมใจช่วยเหลือกันทำงาน นั่นคือวิธีเดียวในการทำให้ประเทศมีความพร้อมสำหรับการเผชิญหน้ากับอนาคต ไม่ว่าจะเรื่องภูมิอากาศหรือการพัฒนาที่มักมีวิวัฒนาการอยู่เสมอ ยิ่งมีตัวแปรมาเร่งการเปลี่ยนแปลงทั้งสภาวะโลกร้อนและการขยายตัวของการค้าเสรี ยิ่งเป็นสภาวะที่เราไม่ควรประมาท

อ่านมาถึงตรงนี้ คิดว่าท่านคงเข้าใจแล้วว่าตัวท่านเองก็เป็นองค์ประกอบสำคัญไม่น้อยไปกว่าใครๆ ที่จะทำให้ประเทศของเราแข็งแกร่งขึ้น แม้ความคิดแบบนี้อาจฟังแล้วเหมือนอุดมการณ์ในหนังสือ แต่ถ้าลองคิดกันดีๆ จะพบว่ามันก็เป็นเช่นนั้นจริงๆ สังคมทุกแบบจะดีหรือร้ายต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็นสังคมในระดับครอบครัว กลุ่มเพื่อนฝูง หน่วยงาน ชุมชน หรือประเทศ ล้วนไม่แตกต่างกัน สำหรับงานนี้ เราหวังเป็นอย่างยิ่งว่า..จะมีเสียงมาจากท่าน.. แม้เพียงความคิดเห็นผ่านทางอีเมล์ หรือช่องทางต่างๆ ก็ตาม .. ขอบคุณครับ.

คำชี้แจง

- เอกสารฉบับนี้ เป็นการเรียบเรียงผลการวิจัยด้วยภาษาแบบเรียบง่าย โดยจะไม่นำเสนอข้อมูลรายละเอียดเชิงวิชาการและข้อมูลเชิงปริมาณมากนัก ทั้งนี้ เพื่ออธิบายสภาพการณ์ในปัจจุบันของภาคส่วนการพัฒนาที่ 2-4 และสภาพการณ์ในอนาคตที่คาดการณ์ไว้ตามผลการวิจัยให้เข้าใจได้โดยง่ายและรวดเร็ว คาดว่าเอกสารฉบับนี้จะช่วยให้มองเห็นภาพทั้งหมดอย่างเป็นระบบ ก่อนที่จะศึกษาในระดับรายละเอียดได้อย่างมีประสิทธิภาพในลำดับถัดไป ทั้งจากเอกสารร่างรายงานผลการวิจัยฉบับเต็มที่สามารถดาวน์โหลดได้ตามลิงค์เว็บไซต์ที่ระบุ และการศึกษาด้านการปรับตัวจากการดำเนินงานของฝ่ายต่างๆ นอกเหนือจากโครงการนี้
- การจัดทำเอกสารนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้สนใจเข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการระดับประเทศ (จะแจ้งกำหนดการบนเว็บไซต์ที่ระบุ และทางอีเมล์ รวมทั้งหนังสือเชิญอย่างเป็นทางการ) ได้ทำความเข้าใจกรอบงานทั้งหมดและผลการศึกษาในโครงการนี้ รวมทั้งประเด็นสำคัญบางส่วนที่ได้จัดทำเป็นข้อเสนอยุทธศาสตร์ด้านการปรับตัวทั้งในระดับนโยบายที่ได้เสนอให้มีการสนับสนุนและส่งเสริมการดำเนินงานจากภาครัฐในระดับนโยบาย และในระดับพื้นที่ซึ่งเป็นแนวทางปฏิบัติที่สามารถดำเนินการเองได้ด้วยตนเองหรือการใช้ความร่วมมือของบางหน่วยงานในระดับพื้นที่ เช่น ระดับท้องถิ่น หรือระดับจังหวัด โดยมีหลายท่าน / หน่วยงาน ที่ได้มีส่วนร่วมจัดทำในระหว่างการวิจัย (พ.ค.54 – เม.ย.55)
- ในการประชุมเชิงปฏิบัติการระดับประเทศ จะมีการสรุปข้อเสนอยุทธศาสตร์ฯ และผลการศึกษา นำเสนอในรูปแบบบอร์ดแสดงข้อมูล และเอกสารแสดงรายละเอียดเพิ่มเติม แต่กิจกรรมหลักจะเป็นการรับฟัง **"แนวคิด ความคิดเห็น และแนวทางพัฒนางานด้านการปรับตัวจากผู้มีบทบาทสำคัญในระดับนโยบาย"** (รายละเอียดจะระบุในกำหนดการที่จะจัดส่งไปพร้อมหนังสือเชิญประชุมในช่วงถัดไป) โดยผู้เข้าร่วมสามารถร่วมพูดคุยซักถามหรือนำเสนอได้อย่างอิสระ นอกจากนี้ จะเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมจากภาคต่างๆ สามารถแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในแต่ละประเด็นการพัฒนาได้ทุกประเด็น (เพราะการศึกษาครั้งนี้ ทำการศึกษาเพียง 1 ภาคส่วนการพัฒนา/ภาค จำนวน 4 ภาคเท่านั้น) รวมทั้งสามารถหารือหรือวางแผนความร่วมมือด้านต่างๆ ในเบื้องต้นสำหรับบางส่วนที่มีความสนใจและมีความต้องการดำเนินงานต่อเนื่องในด้านต่างๆ ในรูปแบบความร่วมมือ ทั้งภายในภาคเดียวกัน และความร่วมมือระหว่างภาคหรือกับหน่วยงานในระดับนโยบาย โดยได้จัดช่วงเวลาในวันที่สอง (ครึ่งวัน) สำหรับกิจกรรมดังกล่าว (ถ้ามีบุคคล/กลุ่ม/ชุมชน/หน่วยงาน ระบุความต้องการดังกล่าวมาพร้อมใบลงทะเบียน)

ภาคเกษตรกรรม

(จากบริบทภาคตะวันออกเฉียงเหนือ)

- **ภาคเกษตรกรรม** : ในบทบาท 1 ภาคส่วนของการพัฒนาประเทศไทย
- **กรณีศึกษาด้วยบริบทของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ** : การทำเกษตรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือกับปัญหาเรื่องน้ำ
- **ใคร? ทำอะไร?** : ข้อเสนอยุทธศาสตร์การปรับตัว/เตรียมความพร้อมรับมือกับอนาคต จากข้อมูลและการวิเคราะห์โดยผู้วิจัย และข้อเสนอจากผู้มีส่วนร่วมบางส่วน ของภาคเกษตรกรรมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

เมืองธุรกิจและสถาบันราชการ

(จากบริบทภาคกลาง)

- **เมืองธุรกิจและสถาบันราชการ** : ในบทบาท 1 ภาคส่วนของการพัฒนาประเทศไทย
- **กรณีศึกษาด้วยบริบทของภาคกลาง** : เมืองธุรกิจฯ ชายฝั่งทะเลกับปัญหาโรคระบาด
- **ใคร? ทำอะไร?** : ข้อเสนอยุทธศาสตร์การปรับตัว/เตรียมความพร้อมรับมือกับอนาคต จากข้อมูลและการวิเคราะห์โดยผู้วิจัย และข้อเสนอจากผู้มีส่วนร่วมบางส่วน ในภาคกลาง

เศรษฐกิจชายฝั่งทะเล

(จากบริบทภาคใต้)

- **เศรษฐกิจชายฝั่งทะเล** : ในบทบาท 1 ภาคส่วนของการพัฒนาประเทศไทย
- **กรณีศึกษาด้วยบริบทของภาคใต้** : ภาคการท่องเที่ยว กับปัญหาจากการรูปแบบการพัฒนาและการซ้ำเติมโดยภูมิอากาศ
- **ใคร? ทำอะไร?** : ข้อเสนอยุทธศาสตร์การปรับตัว/เตรียมความพร้อมรับมือกับอนาคต จากข้อมูลและการวิเคราะห์โดยผู้วิจัย และข้อเสนอจากผู้มีส่วนร่วมบางส่วนในภาคใต้

คนและการมีส่วนร่วม

(ภาพรวมจากบริบทของ 3 ภาค)

- **คนไทยและการมีส่วนร่วม** : ในบทบาท 1 ภาคส่วนของการพัฒนาประเทศไทย
- **กรณีศึกษาด้วยบริบทของ 3 ภาค : จุดอ่อนด้านคน 2 เรื่อง, ด้านการมีส่วนร่วม 4 เรื่อง** กับความพร้อมในการรับมือภูมิอากาศในอนาคตของประเทศไทย
- **ใคร? ทำอะไร?** : ข้อเสนอยุทธศาสตร์การปรับตัว/เตรียมความพร้อมรับมือกับอนาคต จากข้อมูลและการวิเคราะห์โดยผู้วิจัย และข้อเสนอจากผู้มีส่วนร่วมบางส่วนใน 3 ภาค

แบบฟอร์มแจ้งความประสงค์

(เข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการ
ระดับประเทศ)